॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ योगेनउपायेन एवंविधंआलस्यं ॥ १७ ॥ बाह्वितिबाहूपलक्षितंशौर्यं जंघोपलक्षितंपादविहरणं भारोभारवहनं ॥ १८ ॥ आर्तस्यअतिलिप्सावतः ॥ १९ ॥

अथशीतपरीतांगोजंबुकःक्षुद्भ्रमान्वितः ॥ सदारस्तांगुहामाशुप्रविवेशजलार्दितः ॥ ११ ॥ सदृष्ट्वामांसजीवीतुसुभृशंक्षुद्भ्रमान्वितः ॥ अभक्षयत्ततोग्रीवामुष्ट्रस्यभरतर्षभ ॥ १२ ॥ यदात्वबुध्यतात्मानंभक्ष्यमाणंसवैपशुः ॥ तदासंकोचनेयत्नमकरोद्भृशदुःखितः ॥ १३ ॥ यावदूर्ध्वमधश्चैवग्रीवांसंक्षिपतेपशुः ॥ तावत्तेनसदारेणजंबुकेनसभक्षितः ॥ १४ ॥ सहत्वाभक्षयित्वाचतमुष्ट्रंजंबुकस्तदा ॥ विगतेवातवर्षेतुनिश्चक्रामगुहामुखात् ॥ १५ ॥ एवंदुर्बुद्धिनाप्राप्तमुष्ट्रेणनिधनंतदा ॥ आलस्यस्यक्रमात्पश्यमहांतंदोषमागतं ॥ १६ ॥ त्वमप्येवंविधंहित्वायोगेननियतेंद्रियः ॥ वर्तस्वबुद्धिमूलंतुविजयंमनुरब्रवीत् ॥ १७ ॥ बुद्धिश्रेष्ठानिकर्माणिबाहुमध्यानिभारत ॥ तानिजंघाजघन्यानिभारप्रत्यवराणिच ॥ १८ ॥ राज्यंतिष्ठतिदक्षस्यसंगृहीतेंद्रियस्यच ॥ आर्तस्यबुद्धिमूलंहिविजयंमनुरब्रवीत् ॥ गुह्यंमंत्रंश्रुतवतःसुसहायस्यचानघ ॥ १९ ॥ परीक्ष्यकारिणोह्यर्थास्तिष्ठंतीहयुधिष्ठिर ॥ सहाययुक्तेनमहीकृत्स्नाशक्याप्रशासितुं ॥ २० ॥ इदंहिसद्भिःकथितंविधिज्ञैःपुरामहेंद्रप्रतिमप्रभाव ॥ मयापिचोक्तंतवशास्त्रदृष्ट्यायथैवबुध्वाप्रचरस्वराजन् ॥ २१ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप० राजध० उष्ट्रग्रीवोपाख्यानेद्वादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११२ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच राजाराज्यमनुप्राप्यदुर्लभंभरतर्षभ ॥ अमित्रस्यातिवृद्धस्यकथंतिष्ठेदसाधनः ॥ १ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ सरितांचैवसंवादंसागरस्यचभारत ॥ २ ॥ सुरारिनिलयःशश्वत्सागरःसरितांपतिः ॥ पप्रच्छसरितःसर्वाःसंशयंजातमात्मनः ॥ ३ ॥ सागरउवाच समूलशाखान्पश्यामिनिहतान्कायिनोद्रुमान् ॥ युष्माभिरिहपूर्णाभिर्नद्यस्तत्रनवेतसं ॥ ४ ॥ अकायश्चाल्पसारश्चवेतसःकूलजश्चवः ॥ अवज्ञयावानानीतःकिंचवातेनवःकृतं ॥ ५ ॥ तदहंश्रोतुमिच्छामिसर्वासामेववोमतं ॥ यथाचेमानिकूलानिहित्वानायातिवेतसः ॥ ६ ॥ तत्रप्राहनदीगंगावाक्यमुत्तममर्थवत् ॥ हेतुमद्वाहकंचैवसागरंसरितांपतिं ॥ ७ ॥ गंगोवाच तिष्ठंत्येतेयथास्थानंनगात्येकनिकेतनाः ॥ तेत्यजंतिततःस्थानंप्रातिलोम्यान्नवेतसः ॥ ८ ॥ वेतसोवेगमायातंदृष्ट्वानमतिनापरे ॥ सरिद्वेगेऽभ्यतिक्रांतेस्थानमासाद्यतिष्ठति ॥ ९ ॥

॥ २० ॥ २१ ॥ इतिशांतिप० रा० नै० भारतभा० द्वादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११२ ॥ ॥ ७ ॥ राजाराज्यमित्यध्यायोबलवतिरिपौविनयएवश्रेयानित्यर्थः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ निहतान्उन्मूलितान् कायिनःमहाशरीरान् अन्यान्वृक्षान् आनीतानितिशेषः ॥ ४ ॥ अकायः अल्पकायः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ एकनिकेतनाः स्तब्धाइत्यर्थः प्रातिलोम्यात्अस्माकंप्रातिकूल्यात् ॥ ८ ॥ ९ ॥

Digitized by Google